

BUDAPESTI HIRADÓ.

E lapok minden héten négyszer, a. m. kedden, csütörtökön, pénteken és vasárnap jelennek meg. Előfizetési ár félve Budapestben hazhoz-hordással 5 for., borítékban 6 for. azüst pénz. Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban, gránátos-utczai Dluhy-házban 166. szám alatt, és minden es. a. postahivatalnál. Az ausztriai birodalomban a kiadóhivataloknál, a többi országokban pedig a postahivataloknál rendelhetetnek meg. A hirdetések minden apróbetűs hasábjára 5 (öt) ezüst krajczár fizetetik.

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Kinevezések. A belkereskedés és Részek ügyében hozott rendi határozatok taglalata II. Jogkérdés az örökváltás természetéből. Megyék és kerületek. Közigyelések Baranya és Nyitraiban Jászkunkeleten. Budapesti hírharang. Levél Gyuláról. Hírlapi szemle. Külföldi irodalom II. (Galizisch-jüdische Zustände. Leipzig 1845. — Folytatásul a 103. számhoz) K ü l f ö l d. Francia- és Sganyolország. Svéczia és Norvégia. Egyesületi közlések. Iparegysület Igazítás. Hivatalos és magánhirdetések.

MAGYARORSZÁG és ERDÉLY.

Ö cs. apost. kir. Főlsége. 1843d. évi apr. 29kén költ legfelsőbb cabinet-irata következtében V a j d a Ignác Vidort Erdélyországban tábori főpapot a károlyvári székes káptalan kanonokjává, díjlelendés mellett, méltóztatott kegy. kinevezni (W. Z.)
A n m g u m. kir. udv. kamara a pesti kir. sóhivatalnál megüresült pajtádszere F i b y Titusz. vágóhelyi k. sótisztviseli gyakornokot alkalmazta.

(A „Belkereskedés és Részek” ügyében hozott rendi határozatok taglalata. II.) Lássuk már a végzések másodikát, mely az 1836: 25. törv.czikk végrehajtásának elhanyagolása tárgyában keletkezett. Itt előrebocsátjuk, mikint az erdélyi Részek visszacsatlásának elmaradását mi is alkotmányos létünkön ejtett súlyos sértésnek tekintjük, miután a törvény iránti tisztelet minden alkotmányos élet nélkülözhetlen feltétele, e tiszteletet pedig semmi sem csonkítja inkább, mint ha azok által látjuk elhanyagolatlani valamely törvény végrehajtását, kiknek tisztok szerint e végrehajtás fontossága felett kellene örködniük, és bár elismerjük, hogy lehetnek körülmények, lehetnek a visszacsatlaló Részek keblében oly akadályok, melyek e késletetés méntésegül felhozhatók; de nem lehetnek olyanok, melyek az eljárást igazolni bírják. — Ezt előrebocsátva, mi mégis azon határozat egyes részleteit, annak általános jellemét illeti, lehetlen nem érintenünk, mikint a kormány iránti bizalmatlanság alapjául nem annyira ama törvény végrehajtásában tanusított hanyagsága, mint inkább annak általános rendszere vétetik, és így nem annyira az rosszallatik, hogy jelen állása mellett elmulasztotta, mit tennie kellett volna, hanem inkább az: mikint e kormányzati rendszer általában nem felel meg bizonyos theoriák igényleteinek, — vagyis, hogy a kormány nem felelős, és e felelőségben vétetik rejleni a törvényvégrehajtásnak egyedüli biztosítóka; az alkotmányos kifejlés egyedüli feltétele.

Nines veszélyesb, mint midőn elvont igazságok állítanak fel általános zsinormértékül, melyek alkalmazása minden coneret esetben különböző; midőn eszmék hintetnek el, melyek értelmezése kétes, és minden nemzet külön viszonyaihoz képest változó; mert főleg ez által ébresztetnek vágyak, miket kielégíteni lehetlen, gerjesztetnek remények, melyeknek előbbtöbb hiúsulniok kell. Ily tág értelmezésü eszme a felelőség eszméje is. Ugyanis egy alkotmányos nemzet sem mondhat le a kormányi felelőségről az értelemben, mikint létezzenek biztosítékok az iránt, hogy csak a törvény korlátai között fog kormányoztatni, mikint létezzenek oly erők a nemzeti életben, melyeken a kormány törvénytelen lépései megszünjenek, a nélkül mégis, hogy a közállomány alkotó elemei összekötésbe jöjenek. Azonban, ha a felelőség ez eszméje identifikálatik a kormányi felelőség azon nemével, mely az újabb idők szüleménye, és melyet helyesebben nevezünk parlamentari kormány, azon pillanattól fogva felhivatnak mind az elméleti ellenvetések, miket e kormányzás módja ellen felhozni lehet, mind azok, mik annak nálunk leendő megállapítása iránt gyakorlatilag harczolnak.

Mellözve jelenleg az elméleti okoskodást 's feltéve, bár meg nem engedve, hogy a parlamentari kormány az alkotmányos élet legmagasb kifejlése, tagadhatlan mégis, hogy ez csak akkor lehet, ha a nemzet egész ereje a parlamentben összpontosul, mint például Angliában; ha ellenben a nemzeti erő gyűlpontja és annak törvényes képviselete különböző elemekben rejlik, mint például Franciaországban, akkor a parlamentari kormány nem a nemzeti egység jelvénye, hanem a nemzeti gyengeség eszmeje, akkor a parlamentari tanácskozások nem annyira az ország és a nemzet érdekeinek, mint inkább a személyes érdekek és pártirányzatoknak küzdterévé válnak. Már ha a fenérintett föltöltet honunkra alkalmazzuk, kénytelenek leszünk megvallani, hogy jelen állásunk e feltételek egyáltalán meg nem felel.

De ha ez értelemben felelős kormány száz néhány autonóm, saját körében majdnem függetlenül működő testülettel, az általok kifejtetni szokott hanyagsági erővel, háromévi országgyűléssel, utasítást tolmácsoló követekkel, szóval: eddigi institutióinkkal és azok szellemével összehérhető volna is, ha mindezt e kedvezenz eszmének áldozatul lehetne is hozni, hátra lenne még a legfőbb kérdés megoldása, az t. i.: vajjon a célznak, melyet a felelőség alapjául kijeleltünk, jobban felel-e meg, ha egy kormánynak le kell lépni, mi helyt a többséget (mellyről tudjuk mily hajlékony) egy vagy más kérdésben meg nem nyerheti; avagy nem jobb-e, ha törvénytelen lépései a politikai élet azon korlátain akadnak fel, melyek életerős testületek törvényserü visszahatásában

rejlenek? miután illy felelős kormánynak első feladása lenne e testületeket mindon élettől megfosztani, minthogy felelőség oly végrehajtó elemekkel, melyek a kormány lépéseinek törvényes vagy törvény-elleni volta felett ítéletet hozhatnak, sőt végrehajtásukat ez ítélettől felfüggeszthetik, nem képzeltethető. Midőn azonban e testületek visszaható működéséről szólánk, nem értjük a municipalis élet azon kinövéseit, melylyek utóbbi időben sűrűen mutatkoznak, hanem értjük azok normalis organicus mozgását, és ez értelemben bátorkodunk állítani, mikint ha a felelőség divatos eszméjével feleserelnők jelen állapotunkat, az organicus státuséletet hoznók áldozatul mechanicus formáknak, testet árnyéknak, lényegét külszínnek.

Van még e határozatnak egy oldala, melyet érintetlenül nem hagyhatni, és ez azon vád, hogy ez országgyűlés eredménytelenségének, haladási célzataink meghiusultának főoka a kormányban rejlik, 's e vád alapján a jelen kormányzati rendszer ellen kimondott bizalmatlanság. Mellözve annak taglalását: vajjon az országgyűlés végóráiban egy, e lépésre nem auctorizált testület által rögtönzött végzés a képviselteknek meggyőződését fejezte-e ki, vagy azon egyéniségeknek nézeteit, 's talán antipathiáit, kik annak alkotásában részt vettek? Mellözve azt, vajjon az ország színe előtt kijellett e súlyos vádat nem lett volna-e szükség alaposan bebizonyítani? azt kérdezzük, vajjon azon testület volt-e hivata e szigorú ítélet kimondására, melynek többsége már akkor elérhető, hogy e hongyüles eredménytelenségének okozói között a közvélemény részrehajladan ítélszeker előtt ő is a vádlottak sorában fog állani? Nem lett volna-e reá nézve nemesebb is, czélszerűbb is, e nagy-jurynek verdictjét nyugodtan bevárni, a helyett, hogy most azt illy tolakodó modorban praecoccupálni igyekezett? Nem hitta-e fel eme eszelekvési rendszer által a visszatorlás metsző feyvereit? ha például egy harmadik kérdezné, vajjon érdemelt-e bizalmat azon többség, melyet ritkán elv, majd mindig szeszélyi vezértelt? melynek határozatai ritkán voltak eleve kiszámított, komolyan megfontolt tervek kifolyásai, hanem majd mindig a pillanatnyi lelkesedés vagy elkedvetlenedés rögtönzött szüleményei? vajjon tanusított-e törvényhozóhoz illő higgadságot, midőn a vallás tárgyában érkezett kir. leiratok elsejté, mely magának honunk jelesbjei 's a külföld előtt azóta egyiránt kivitta méltánylását, oly menthetlen modorral fogadta, még kevésbé menthető könnyelműséggel elvetette? tanusított e státusférfitu tapintatot, midőn a június 20dikai határozat által a magyar és horvát nemzetségek közt Eris almáját ismét elvetette, és a csilapodni alig indult szenedvényeket újra felélesztette? bizonyított-e általában törvényhozói képességet, midőn a városok ügyét minden stadiumán keresztül lehető legügyetlenebbul vive, végül zátonyra juttatta; midőn a hitelintézetet, nehogy valaha megvesztegethesi eszközökint használatassék, meghiusította, és vele azok reményeit, kiket e képzelt veszély előhárítása bizonyosan tönkre tesz? midőn az „adó” kérdését ez alig két napi gyenge szülotött, Saturnkint maga fölémlesztette? szóval: mely semmiben sem volt következetes, csak a következetlenségben? De nem akarjuk a vádló keserü szerepét folytatni, nem azért, mert fáj szót emelnünk azok ellen, kikhez nagy részét véleménykülönbség ellenére is a baráti rokonszenv érzete csatol, nem azért is, nehogy igazságtalanok legyünk azon alsó tabia ellen, melyben ha biztos iránti képes adni működéseinek, ha a mindent egyszerre utótréni akarás viszketege nem fosztja meg fardalmai gyümölcsétől, ha a gyakorlatilag kivihető oly gyakran nem hozza áldozatul az elméleti meddő kívánatnak, annyi elmelethetség párosult vas szorgalommal, annyi jó akarat fíradhatlan kitűréssel, miként az érintett hiányok nélkül ezeken nem mult vala a legszebb remények valóstása. Elég lett légyen az elbűbűkelt felhozunk annak tanúságul mily könynyü vádakot emelni, mily nehéz ott, hol mathematicai bizonyítás nincs, azokat kellőleg bebizonyítani is, és mily veszélyes illy vádak alapján azt mondani ki, minél, ha való, súlyos átok nemzet, és kormányra nem nehezkedhetik, — a bizodalmatlanságot. — „A bizodalmatlanság, — ugymond egy szónok, kit autocrati czélzatok legyezésével vádolni nem lehet, — mélyen megrontja az erkölcsiséget; mert a polgárok eszméjét ellenséges érzet és örökös igazsá foglalkal el, és azon nép, mely sikert mindig csak veszélyeztető küzdés, mindig csak végerötötés után nyer, végül megszokja a lázongást. Tekintsünk vissza a bizalmatlanságunk 1840 előtti időszakára, midőn a nemzetnek minden törekvése abban pntosult, vádolni, ostromolni a kormányt; a kormánynak pedig minden igyekezete e kitérőket talán igen is súlyos repressioval fekezni, midőn a nemzet egy részének a jó sem kellett, ha azt kormány embere hozta indítványba, 's a kormány sem, ha az ellenzék emberétől jött — és a fogalmak ekin cseréltek, és zavartattak fel, mindkét részről mindkét résznek tetemes ártalmára. És ez időszakot visszaidézní, a közértelem azon ülepedettséget, mely a két országgyűlés közti időszakban oly üdvösen fejlett ki, áldozatul hozni azok alapján mik az országos KK. és RR. többséget e lépésre határozzák, hogy gyengéd kifejezéssel éljünk:

könnyelműség, pedig a könnyelműségnek a törvényhozó természetéből számuzve kellene lenni. — Voltak igenis a kormány-nak ez országgyűlés folyama alatt főleg elmulasztási hibái, mik alól azt felmenteni nem lehet; ez eredmény-meddőségnek oka egy részt az ő rovására is irandó, mert nem állott előre azon megalomnak, melyet a kir. előadások által akaratlanul vagy akarva, de maga is felhíni segített; mert nem ragadta ki a haladás zászlóját azon kezekből, melyek azt hűn, de nem szerencsésen vívék; mert a javítások özőnet a reformok dagályát nem tudta egy biztos irányú ágyba szorítani, szóval: nem követett el mindent, hogy a kir. előadások által elhintett magvak életerős növénynyé váljanak. Hibái tehát a gyengeség hibái voltak, vétké a törvényserü energia kifejtésének hiánya; e hiányt azonban nem ugy fogjuk pótolni, e bajt nem akint fogjuk orvosolni, ha minden fellépésben alkotmány elleni törekvést, minden tervezett intézkedésben messzevágó zsarnoki czélzatokat sejdítve, minden igyekezetünket arra fordítjuk, hogy a központi hatalom azon szükséges tekintélyét is leromboljuk, melyel annak alkotmányos monarchiában bírnia kell, ha csak az absolutismusra fajulni, vagy anarchiába sulyedni nem kíván; hanem ugy, ha részünkről és erkölcsi hozzájárultunkkal könnyítjük azon jogok gyakorlatát, melyekkel a kormánynak törvény és alkotmány szerint élnie lehet és kell is. — Fejtse ki a kormány e téren törvényserü energiáját, mutasson ne szóval csak, de tettel is anyagi érdekeink iránti hajlamot, hajtsa pontosan végre a törvényt, de legyen szigorú és hajthatatlan ott, hol az, alárendelt organjai által vagy végre nem hajtatik, vagy mellözöttetik, és legyen elhitette, hogy azon bizalmatlanság, mely e conventi modoru határozatban kimondatik, a nemzet feleletlen mutatkozik csak; de annak színe, annak értelmi ereje attól menten maradt.

(Jogkérdés, az örökváltás természetéből.)
Miután már elég új törvény tervezetett 's javasoltatott, jelenleg, a szükség is ugy hozván magával, nem ártana, sőt igen kívánatos, hogy körültekintünk a meghozott törvények gyakorlatba vételén, figyelmezzünk azon változásokra, miket az életben tesznek 's vegyük közzítatás alá különféle magyarázataikat. Első fontosságu új törvényink közt az 1840: 7. t. cz. 9. §-a méltó helyet foglal, mert a jobbágyoknak benne megengedett örökváltás nemzeti életünkben kiszámíthatlan fontosságu. Azonban oly eredmény is tulajdonítatik neki, mely méltán kétségbe vonható. Némelyek ugyanis a III: 30. czimére 's az 1836: 7. t. czikkre, melyekben az mondatik, hogy a jobbágy által művelt föld tulajdona az uraságot illeti, támaszkodva, ugy okoskodnak, miszerint az uraságtól biróvá vált a megváltó senki által el nem pórlhető birókába jutott megváltott földének, akármily czínnél fogva birta legyen is azt. És Nyiregyháza, mely város még 1804-ben, tehát törvényen kívül kezdte magát a mélt. gróf Dessewffy családtól váltogatni, mind azoknak, kik az 1804 előtti időre tartozó jogok miatt perbe fogatnak, teljes védelmökre mindig elég, hivatkoznok ezen megyei statutumra: „Nyiregyháza m. város rendszabásai. 37. §. Minden adások és vevések, melyek esztendő kötéso nélkül tétetnek, a nemtelen egyezőkre nézve örökösöknek tartatnak, az első váltás előtti időre tartozó successiók pedig k e r e s h e t e t e n e k minden rendü lakosokra nézve. Kelt 1826 eszt. jun. 6. 's több napjain tartatott megyei közgyűlésekkor N. Kállóban. A jegyzőkönyv 50. száma alatt. Kiadta lászlófalvi Eördegh Aloiz th. 's főnotarius.” Mert ámbár a város ezen 1826-ban octroyirozott rendszabályok ellenére mindjárt privilegiumot kért és 1837ben nyert is ö Felszétől, a városi tanács mégis csupán ezen 37. §ban tántoríthatatlanul gyönyörködik 's a megyei törvényszék is rendszerint ragaszkodik hozzá, a kir. táblának meg nem adatván alkalom iránta nyilatkozni. Nehogy tehát másút is hasonló statutumok keletkezzenek, vagy ha a törvény értelme azt kívánja, mindenütt keletkezzenek: bátor vagyok ezennel felszólítani a hazai törvénytudókat, sziveskedjenek a közügy érdekében az időszaki sajtó útján közleni ezen tárgy iránti beces nézeteiket. Alapos értekezések, reménylem, ezen lapokba is szivesen fölvetetnének. — B. J.

Megyék és kerületek.
Branyából. F. hó 16in rendkiv. közgyűlésünk volt, — részint hogy a közelebbi országgyűlésnek a mi megérett, üdvös vagy üdvetlen — a jó isten tudja még — gyümölcsei, a törvények felolvastassanak; ez azonban, mivel még le nem küldettek, máskorra maradt; részint, hogy megyei képviseleink, midőn post tot discrimina rerum, ép testtel (mert tudjuk, hogy közbenkőben ez sem volt kellő bátor-ságban) és lélekkel, legszebb polgári hivatásukat befejezték; mikép viselt sáfarkodásukról számot adjanak küldöiknek. Hogy ezen, nem közönyös unnepre számos közönség jelent meg, említenem sem kell; örömmel jegyzem mégis meg, hogy most egyszer, e közönséget nem ama kivándorlott népfurma sereg, hanem egyenesen az intelligencia képezte. A gyűlést azon másodalispánunk, kit követi pályájáról a megye kormányára, csak nemrég hívott meg a közbizodalom, és hogy oda illik, arról bennünket tetleg is meggyőzött

rovid és a mint mondani szeretjük, talpra esett beszéddel nyitván meg, felolvastattak azonnal követelések végző tudósításai, melyek a lefolyt országgyűlésnek chronologicus vázlatát terjesztvén elő, midőn a részkről cselekvények az adott utasításokkal összhangzóknak találtak, a közös megelégedés harsány „Éljen” felkiáltásokban tört ki. Ekkor gondolok, hogy e tárgynak már vége, azonban még hátra volt a fekete leves. — Ugyanis követünk ifj. Majláth György, szót emelven azon veszesülettel jellemel: hogy „amo Ciceronem et Demosthenem, sed magis amo veritatem,” egész 1 1/2 órára át, kiméletlen igazsággal elősorolá mind azon akadályokat, melyek tüze, a legszebb reményű gyümölcsököt idő előtt fájáról lepörkölé; előadá, miért nem hozott törvény a kir. városokra nézve; megmutatá, mily szeszélynek áldoztatott fel az adózási kérdés; megmondá, miért nem sikerült a bünt. rendszer, hitelbank; érinté, mikép üdvös jövőre alig virulhat a magyar törvényhozási testület, miglen a Főrendek, 's a képviselő tábla közti viszonyok rendszerezésitni nem fognak, és miglen az ifjuság, et quos karzati, sub hac nomenclacione complectitur, mely a tetszvény dajkálta engedékenység miatt a törvényhozási testület fejére növen, ez már most annak papusa alatt nyögni kéüyszerült, korlátozatni nem fog 'sat, és végre ostarozta az országgyűlésnek a kormány elleni bizalmatlansága voksát, oly testület által kimondottat, mely százszor többször qualificalta magát — mikép a következmény tanúsítja, a bizalmatlanságra. Berkeszté beszédét a védeyleti kérdéssel, historiai, politikai és statuszadalsági nézetekből megmutatva, hogy mivel azzal a lovat hatul kezdék felkantározni, az által egy honpolgár sem fogja magát az igékent földere átvárázsolni.

Ad vocem védeylet, talán nincs hazánkban jelenleg ember, ki positive vagy negative ezen kérdéssel ne vesződnék, legyen tehát szabad a dolog sok oldalának egyikét, mely mindenek lelke — a practicumot, részemről is, ámbár igénytelenül, néhány szóval érintenem. Én a sok eszme után, melyeket pro et contra hallék, a védeyletet ekép definiálnám: a védeylet oly institutum, mely jelen körülményeink közt, az igen kevés gyártókat, jó, rossz kelmék bizonyos elkészítéssel anyagilag jutalmazza, — a honpolgárait pedig a silányabb kelmék drágább megvásárlási köteletségével terheli. A dolog magyarzata, a definióban fekszik, 's véleményem szerint, azt tovább fejtegetni szükségtelen; de hogy ezen institutum honi szorgalmunk ingere, és ez által nemzeti jólétünk kulcsa legyen, ismét az eddig tapasztaltakból merítve, alig állíthatnám; mert midőn a véletlenül kezemhez is jutott aláírású iveket áttekinteni szerencsés valék, azt vevém észre: hogy egyik tag a lekötélés alól kivészi a cigárót, másik a cipőket, és a harmadik ismét mást, azaz: mindenki, vagy legalább a nagyobb rész, arra kötelezi magát, hogy azon külföldi productumot, melyre szüksége nincs, venni nem fogja, kérdem tehát: hol fekszik itt a szilárd honpolgári eszme? nincs-e minden feltételezve és alája vetve az egyéniség minémiségének? 'sat. — Engedjen a türelmes olvasó még egy kevésse visszatérnem, követünk beszédére. A dolog természetében fekszik, hogy midőn a nap hőse szerepel, arra akkor minden szem irányozva van; nekem mindig kedvem telik a physiognomiákon illy alkalommal mulatságot keresni, és most is ezt tévén, talátn az egész teremben, mennyire kandiságom terjedhetett — hármat, kiknek nem látszott szájok izére lenni a követi beszéd. Egyik a védeylet apostola, tehát nem esoda, másik a Pesti Hírlap boldogult szerkesztőjének hamvadó emanatiója, és ez sem esoda, és a harmadik, kit az „aetas parentum tulit nequiores ipsum,” és kinek más egyéb qualificaltája nincs, mivel bizonyos vagyok benne, hogy egy szót sem értett a beszédből, 's hogy még is, ennek sem tetszett, az már esoda. — Elfoglalván szerezve tisztelt első alispánunk ezek után az elnöki székét, midőn mindenek előtt másod alispánunknak a közdolgoz iránti hűles kormányzására nézve, általános megelégedést a Rendek nevében szavazni, első hivataloskodási köteletségének ismerte kijelenteni, elkezdődtek a folyó tárgyak feletti rendes tanácskozások, melyek, minthogy inkább magányos érdekűek voltak, azoknak elősorolásával az olvasót untatni nem kívánom, — a gyűlés harmad napra befejeztetett. — J.

Nyitárból, dec. 22. Multkori csekély közlésemet a mármár induló posta gondjára bízva, 's az előttem sima tükörkint ragyogó utcahosszant elterülő eleven *) sártengeren puhán lépdegélve, többféle gondolatok szegdelék kereszttül kasul velőmet; többi közt követ urak a mai napra megígert nyilatkozási is, midőn egyszerre lábaim alatt kopogás lön érezhetővé, csudálkozva nézek alá, vajjon nem juthatnék-e zátonyra ezen különféle ingredienciákból álló hűságon? de csakhamar észrehevém, előrepillantásom a megye épületével egy vonalban állván, miszerint itt foglyaink hatalmas kezei remekeltek, és a folyó hűságot az emberek lábai alól a közellevő kikövezett árkoeskába csapolták le, 's így fekete egy napra láthatóvá lön, noha sajnálattal másnap ismét alászállott és láthatatlanná lön. Látom azonban, miután engesztelő áldozatot mutattam be az urnak sárdiluviumunkból sikerült kiszabadultom után, hogy tanácskozásaink helyére, mindenek dacára meglehetősen számmal jelentünk meg, hol követünk utolsóelőtti jelentéseik bemutatattak, melyek, minthogy az orsz. gyűlés bevégeztével többé utasítás rájuk nézve nem foroghat fen, csak tudomásul vétettek. Olvasatott ezután az országgyűlés végző perceiben megvitatott tárgyakból alkotott követjelentés, ennek folyama alatt eleinte a fulhegyeyli hallgatási csend, utóbb zajos kitérősekre fakadt ki, azon két oknál fogva, hogy inkább helyén volna a követek szóbeli nyilatkozata, mint az olvasás; de mit sem használt, míg végre eljutottunk az olvasás omegájához, itt legottan öregobb követünk Bossányi Simon rövid lelkes szavakba foglalt beszéddel köszönte meg a Rendeknek benne horgonyzott

*) Tudni kell azt, hogy a lejtősebb helyekről mint folyó lava mozog az osztrák által ösvégyült piszkotömög az utcákon. Lev.

azon bizodalmutak, mellynél fogva megyeképviseleül követlársával megválasztatni szerencsés volt. Battyány Ferdinánd pedig az egész országgyűlés 18 havi fonalán átezető beszéddel kecsgette a Rendeket, mellynek folyamán kiemelé, mily szilárdul ragaszkodtak az országosan egybegyült RR. jogaiknak a FÖRR. részéről megtámadott oldalai védelmezéséhez, felhozván azon időt, mellyben a két tábla között a kezdeményi kérdéssről folyó vita forgott fen; kiemelé egyszerűszersmind a hozotttörvényektől bizony reménylhető üdvös eredményeket; leginkább oda czélozván, mikint a vallás tárgyában hozott törvény által sok felzajlott kedély a legcsendesebb lelki malatiában ringattak; más törvények által pedig részint a magyar előtt igen drága nemzetiesség megszilárdították; a hivatal- 's birtokképeség általános életbeléptetik, 's a szegény adózó népen könnyítetik; míg beszédének azon részére eljutott, mellyben a védeyleti eszmét a RR. és az ujonan létesített karzaton figyelmező részvevő hölgyek kebleik pártfogásába ajánlá, azon kéressel 's elevei figyelmeztetéssel, miszerint azt házi körökben is minden kitélhető módon ápolják. Erre követünknek fáradozásaiért jegyzőkönyvileg köszönetet szavaztunk, és második szölv követünk főjegyzői hivatalába beigtatását végrehajtottuk. Történetek ugyan ennek bevégeztével némely felszólalások, mellyek részint az országgyűlésen hozott törvények rögtönzéséből, részint a kormány-korholás vágyából, részint pedig az országos követek iránti bizodalmutatlanságból, mintha ezek nem mindig utasítás szerint indultak volna tanácskozásiban, eredményezték, és választmányt felállítatni kívánt egy némely, megvizsgálandót: vajjon az adott utasítások meg egyeztetetők-e mindenütt követünk szavazatával? ez azonban ezuttal abban hagytuk. Teremünkben a védeylet tagjainak magántanácskozásaira oda engedünk. Ezzel tanácskozásunkat már berekesztők. Főviradt ismét fölöttünk a sűrű skotiai ködfátyolba takart borús ég, 's ismét együtt találkozáink személyes gyanusitgatások kiszórásával kedélylázongást előidézendők; a kölesönnek, szokás szerint, visszatórlása után pedig tágosabb járásaink hivataloskodó főszólgabírának folyamodására, miszerint a mult tisztujtáskor nyilvánhivatalt nyert eskütt urak nem képesek eljárni fogatkozás nélkül hivatalukban, határozatá lön: felső 's alsó nyitrai járásban ezyegy tszlv. eskütelt kinevezni, de ez jelenben fölkiáltás után kétes szóhang miatt meg nem történhetvén, jövő évi január 27kén tartandó gyűlések alkalmával, mellyre a táblabírák választása és a törvények hirdetése kitűzetett, egyszerűszersmind ezt is megteendhetőnek véltük. Jelen közgyűlésünk hátralévő óráit az árvák, özvegyek 's ügyefogyottak ügyeinek határozottk szentelni. — E napokban hangverseny is nyujtott életet a zenekedvelőknek. Kölcsey hymnusa kívül a jászandó darabok közt — magyart hába kerestünk a nyomtatott jegyzéken; de se baj! a dolgon könnyen segítve volt, megmutatták polgáraink t. i., hogy szóval, tettel buzognak a nemzetiségért; mert szóval magyart, magyart harsogtattak, tettel a zenészek tüstint kívánságaikat kitélgettették. Éljenek polgáraink!!!

J á s z k u n s á g b ó l. Folyó dec. hó 15. és 16. napjaiban, kir. tanácsos varbói Szluha Imre főkapitányunk országgyűlési követtségéről számot adandó, másfélvi távolít után székvárosunkba szerencsésen megérkezett; mozsarak durrogásai között, községi számos küldöttekkel elegyültek a tisztikarunk jászkerületünk határára cleve kiküldött egyénéi, honnan — anyavárosunk köztiszteletű apát, és főpapjának üdvözli szónoklatával fogadtatva, a tisztelő tanuló ifjuság, és mindenrendű lakosaink tömegében 84 főből álló — nemzeti egyenruhás lovagok által megyeházánkhoz vezetett. — Közgyűlési tágos teremünkben következett napon ösvésergeltt nagy sokaság várta a megjelenendő főkományszót, ki elnöki székét unepies meghívás után, harsány éljenek közt foglalván el, a viszónlátás előidézte örömet tudatá a közönséggel, megemlítve egyszerűszersmind érzékenyen ama nem várt kedvelten eseményeket, mellyek ez országgyűlés alatt mind ott, mind pedig megékint kebelében elágazott fondorkodásoknak valának szüleményei; — ámde a sérvek az érdemeket méltánylani tudó tisztá honfiaink keblét szorongatók, hadd muljanak, mellyek az orvosló időnek jöltető hatása által nagyobb részben már is begyógyultak. Köz tudomásul tétett hát ezen előzmények után, a másfél évi országgyűlés folyamáról a gyűlésben előadott berekesztő tudósítás, mellynek általános helyesléseivel sűrűn történt eljenzések nyilváníták azon hálaérzelmeket, mellyeket tisztelt főkományszónoknak a terhes pályán is kitüntetett irántunkü vonzalma, 's fáradhatlan munkássága idézett kebleinkben elő, és melly hazafitit fáradozásokért mindkét követünknek, jegyzőkönyvünkbe is igtatott köszönetet fejezünk ki, érdemeik elismerésének zálogaül. Közgyűlésünk ezen főtárgyán kívül szőnyegre jutott a beldolgaínkat érdeklők közt, az időközben megürlt nádori alkaptányi hivatalnak betöltési kérdése is, melly alkormányszói hivatalra, megtartva az arra szobahozottak neveiknek betúsora szerinti felterjesztést, Aczél István kis-kun-kapitányt, Bathó Ignác főjegyzőt, Bozky András nádori táblabíró, Kálmán Sándor főjegyzőt, és Vágó Ignác jászkerületi kapitányt, 's országgyűlési volt követünknek ajánljuk nádor ó. es. kir. főhercegsége mélyen tisztelt grófnak, és főbíráknak, kérve az ezek közöli kineveztetést, mint kikben valódi bizodalmutunk, és szeretetünk központosult. — J á s z f i.

BUDAPESTI HIRHARANG. Több lap többször, 's nem ok nélkül kelt ki már abudapesti hangász-egyesület magyar-talan szelleme ellen, mit az egyesület mindig hallgatással mellőzött, most azonban fényes tény által megzáfólni törekszik nyilvánosan jutalmat hirdetvén azon érdemes honfi számára, ki az egyesületi táuczvizalómra legjobb német keríngőt fog írni. Magyarázat ehöz nem szükséges. — Mint nem annyira nevezetes ugyan, hanem igen fontos ujdonságot

meg kell említenünk, hogy az ó. év ma éjfélkor elmúlik, 's meglehetősen hidegen vesz tölünk búcsút, valamint általunk is elég hidegen bocsáttatik el, mert ő tölünk, mi pedig tőle vártunk tőbet, mint mennyi valóban megtörtént, 's azért egymásra kölesönösen nehezeltünk, ámbár mindketten hibásak vagyunk; mi ugyanis azért, mivel nem tettünk annyit, mennyit lehetett volna, az idő pedig azért, mivel nem akart ránk várakozni. Nincs tehát egyéb hátra, mint bucsuzás nélkül megválnunk a várakozásainknak meg nem felelt évtől, 's kívánatunk, hogy utódja jobb legyen. Ha az új évi kívánások már ki nem mentek volna divatból, ugy most egész sereg kívánsággal állhatnánk elő; ugy például kívánhatnók, hogy a magyar politikai pártok ne huzzanak százfélé, hanem egyesült erővel mozdítsák elő a haza jóllétét; 's hogy a Duna fölfele folyjon; hogy az igazság ne csak a kapuk fölött, hanem a ház belsejében is látható legyen, 's az eső ne le, hanem fölfele hulljon; hogy az emberek szeressék egymást, 's a farkasok óvó intézetet alapítsanak a bárányok számára; hogy a törvény ne csak papiroson álljon, 's a villámok ne kövesse dörgés, és egyéb illy lehetségeseket; így azonban csak azon egyet kívánjuk, hogy minden ember legyen ember és magyar, 's ha az teljesül, ugy semmi egyéb kívánságra nem lesz szükségünk. — Budán takarékpénztár készül létesülni, mi mindenesetre igen örvendetes: mi azonban mégis azt hisszük, hogy a budaiak ezental is majd leginkább csak Pestre hozandják pénzüket — elkölteni. — Budapestben jelenleg összesen ötvenkét kisebb 's nagyobb kiterjedésű társulat és egyesület létezik, mellyek hetenkint legalább egyszer gyűlést tartanak. Nem esoda tehát, hogy ennyi ulés mellett nem messze haladunk. — Igen fölöttök, hogy eredeti magyar divatképeinken leginkább a zöld szín uralkodik, melly reményt jelent; mi inkább szeretnők, ha ez örökös reménylél helyett eszelekvésre határozna magát a magyar. — Sokan találkoztak, kik megbotránykoztak, hogy a mult esütörtöki akademiai közülésben csupán tudományos dolgok tárgyalattak; más országban alkalmasint az ellenkező fogott volna méltó esodálkozást gerjeszteni, mert tudós gyülekezet egy országban sem szokott népdalokat énekelni, vagy kanasztánczot járni. — Advinent állatsergeltéből 80 pgő forintjával is veszik a majmokat; falusi tanítóink közül csak kevesen részesülnek illy nagy fizetésben. — ©

G y u l á n, télelv 19én 1844. Tekintetes szerkesztőség! Nemes Békemesgye casino-egyesülete — azon tapasztalástól vezéreltetve, miszerint az újabb postarendszer behozatala idejétől, előfizetés utján megrendelt polit. lapjai, dacára azon ígéretnak, hogy az érdeklött lapokból hetenkint két ízben fog egyegy szám megküldetni; bár egyszerre két számok, de hetenkint csak egyszer érkeznek rendeltetésük helyére: — f. hó 11én tartott évnegyedes közgyűléséből végzésileg köteleseggemül tüze, mind a tisztelt szerkesztőséget, mind pedig ezen felszólításnak lapjaiban leendő felvételét, e szerint, minden más lapok szerkesztő-tisztsegeit is bizodalmutan figyelmeztetnem, arra, hogy ígéretekhez képest előfizetőik várakozásának engedve, minden rendes postajövetellel egyegy számot lapjaikból elküldeni sziveskedjenek *). Ezek után jó indulatiba ajánlott, maradok a tisztelt szerkesztőségnek alázatos szolgálja Keresztury László, egyesületi jegyző.

Uj hírlapl szemle.

Jelenkor. (100.) Bevégeztetik Gátynak „Készpénz és kölesön” czim alatti sok tekintetben jeles értekezése, mellyben a mezei gazdaság fölségésének mellőzhetlen szükségességét kimutatván, a hitelintézetnek fölállítását hazánkra nézve a teendő legfőbbikének nyilatkoztatja; ugy azonban, hogy ez Ausztriával való egyetértésben történjék, különben ha a kamatok és számítások különbözők lennének, könnyen megtörténhetnék, hogy onnan minden pénz ide, vagy innen minden pénz oda fog sietni. Szerinte a kiadandó hitellevelek leginkább külföldön fognak vevőkre találni, és így nagy summa pénz jöhet ugyan be hozzánk aranyban, ezüstben és bankjegyekben; de ha az idegen pénzen előállított iparművek anyai külföldről behozatni szokott árucikkiket ki nem rekesztenek, mennyit a tőkés évi kamatai tesznek, akkor az országból a kamatok által több pénz megy ki, mint mennyi behozatott *). E szerint tehát nem ohajtandó, miszerint hitelleveleinket külföldiek vegyék rakásra, mit csak a kamatok alacsonyága gátolhat. Ugyde akkor e hazában sem fognak hitellevelek vásároltatni; honnan kerül tehát ki azon készpénz mennyiség, mellyt a hitelintézetnek birnia kell? szerző szerint egy nemzeti jegybankból, mellynek megismertetését nem sokára ígéri. — Ugyan e számban csekély magunkhoz is intéztetik egy tömört, három hasábra terjedő nyilatkozat illy czim alatt: „A Budapesti Híradó szemle-írójához” E—y aláírással, mellyről — mint hogy külön válaszukat szerkesztőségünknek már beküldök. — jelenleg hallgatunk. — (101. sz.) Visszatérintés az elmúlt országgyűlésre” értekezés közölték Hadháztól, mellyben szerző az ujon hozott törvények közül némelyeket megemlítvén, kiemelni ügyekszik azon sok jót, miknek üdvös magyai a mult országgyűlés által elhintetvék; és ígéri, hogy jövő országgyűlésig azon kérdések taglalásával fog foglalkozni, mellyek a következő törvényhozásnak feloldásul hagyattak fen. — Második főcíkkében „Az augsb. Allg. Z. 's az iparvédegyesület II.” czimet viselő értekezésnek folytatása adatik. — (102. sz.) „Magányrendszer és testi büntetések” czim alatt

*) A szerkesztőségnek ezen külföldiekkel semmi dolga; ezen egész manipulációt a lap nyomatatói Landerer és Heckenast urak vállalván magókara, kik a szerkesztő ség tudomása szerint mindent kellő renddel és pontossággal visznek, de a posták jársáta befolyásuk nincs. — S z e r k.

**) Ez a lehető legkorlatolabb fölfogása a dolgnak. Hiszen a bejövő és czélszerűleg beruházott pénz a nemzeti tőkét annyira növeli, miszerint adósságunk 's kamatai tekintetbe sem jönek. Például jobb 400.000 forint adósság és 1 millió érték, mint semmi adósság de csak 200 ezer forint érték. — S z e r k.

igen jelesben szerző párvonalat tapintatva nem mint hol megvagy megártat foruságát fogadható

Társ Zsigmond követi pusztá ke követésgr cim alatt igen bölcsölésa m lapok föl szokott t geti, 's a kül hogy galja: ak lennek és óvánsunka Pe s szerkesztő r h o z t ő j e h e z Budapesti ticába bev — anélkü kárhozatt szándékoz illyesekto iránt gaz iránti tisz tetésével let ü g y e mellyben ellen eddi dik czikk röl a B. egy rövid mellyre v czikkében pedig a r kicsapo (416 sz.) nek Timor alatti, és tethető.

Mult illy kérd mellyben béke ideje haladásba nem is h ezelt; t az alkotm nyugvást olly kérd hajóját zá 's czikkük gek szapo honi intéz

Galizi

Ime, meg nem fejedelm sél; azon Gácsorszá némi müv jövedelm elbutúlni noha való által is hő nélkülözün egypár bu vezérel gy lyákokon lenében a lakosaink mind maig ránk a pö tendi, ké mint menn raclitákna

A jele sül ajánlj jelen, kel resztény n ritaná. E lási szelle hoz, mint mányos er kodván, r kik a kor

igen jeles értekezés közölték Fabriczy Sámuelről, melyben szerző a magányrendszer és a testi büntetések között párvonalat húz, 's e párvonal eredményeit mely pszichológiai tapintattal fejtegeti; melyeknek nyomán a testi büntetéseket nem mint szabályt, de mégis mint kivételt oly esetekben, hol megvan mutatva, hogy a vétésre más büntetés nem hat, megtartandónak; ellenben a magányrendszert — teljes szigorúságában véve a lényeges módosítások nélkül — el nem fogadhatónak véli.

Társalkodó (101. sz.) Kedvesapongás adatai Rosty Zsigmondtól illy czim alatt: „X. megyei képviselőnek követi jelentése,“ mely csakugyan nem egyéb mint pusztá kedvesapongás. — (102. sz.) Megkezdetik Zs. Ed. követségi számlása Szepesmegye közgyűlésén, hasonló czim alatt. E czikk legelőször is min lapunkban közöltetett, 's így azt a Társalkodó is csak innen merithette; és ezt igen bölesen tevő; mert Zs. Ed.-nak követségi jeles számlása minden esetre megérdemli, hogy bár minden honi lapok fölvenné; de ha e veterán Társalkodó a szerint szokott társalkodni, hogy magát idegen tollakkal ékítgeti, 's a szomszéd lapokból átkölesözött cikkeket, anélkül hogy a kufforrásokat megnevezné, mint magacit árulga: akkor mi az illy társalgást kissé tán szerénytelennek és erőszakosnak nevezhetjük, és mint ilyen ellen, óvásunkat nyilváníthatjuk.

Pesti Hírlap (414. sz.) Szalay László ur, a P. H. t. szerkesztője Nyílt levelet küld Considérant Victorhoz, a „Démocratie pacifique“ főszerkesztőjéhez, melyben tudatja, hogy jövő év kezdetével a Budapesti Híradó az irodalmat a magyar politikai journalistába bevinni, és a magyar irodalom jelesebb vezetői iránt — anélkül hogy politikai meggyőződésüket osztaná, vagy kárhozná — részrehajlatlan vendégszeretettel gyakorolni szándékozik. Ezt szerk. ur nem helyesli, 's elmondja, hogy illyesektől magát óvandja. Tessék! Az egész levél egyébiránt gazdag, sületlen elmésségeiben, minél fogva olvasóink iránti tiszteletlenségnek tartanók őket annak bővebb ismeretével unatkozhatni. — (415. sz.) „Az iparvédőegylet ügyében“ Ildik értekezése közölték Tóth Lőrincznek, melyben szerző azon ellenvetésekre, melyek a védegyelet eddigelő fölhordattak, válaszolni ügyekszik. — Második cikkében „A dat a fiume vas ut szükségéről a B. P. Híradó felvilágosítására“ czim alatt egy rövidke hánykolódó értekezés közölték S. aláírással, melyre viszsa fog térni a B. P. Híradó. — Harmadik cikkében a honorariók ügye mellett, negyedikben pedig a magyar fényezés — különösen a gyomorbeüti kiesapongás ellen emelték sző Hunfalvy János által. — (416. sz.) „Nyilvános köszönet“ közölték gr. D. E.-nek Timon aláírással; melyről elmondhatjuk, hogy critica alatti, és érthetetlen, tehát nem is taglalható vagy ismertethető.

Mult és Jelen (100. sz.) Érdekes czikk kezdtek illy kérdő czim alatt: „Miért nem halad Erdély?“ melyben szerző előre becsátván, mikép a 30 éves europai béke ideje alatt, midőn Europa több orszáza az általános haladásban részesültek, Erdély mégis, ha talán közelebbről nem is hanyatlott, de csaknem olyan, mint felszázáddal ezelt; ennek okát egyebeken kívül abban helyezi, mivel az alkotmányos működések a helyett, hogy a közjogi téren nyugvást leve a nemze i jöletet fejtegették volna, többnyire oly kérdések körül küzdének, melyek a nemzeti jöletnek hajóját zátonyra vezették; 's mivel a külföld anyagi jöletének 's ezeknek megismerése és megkedvelése által a szükségek szaporítottak, a nélkül, hogy azoknak beszerzésére honi intézvények által megkívánt eszközök is nyíltak volna.

KÜLFÖLDI IRODALOM.

II.

Galizisch-jüdische Zustände. Leipzig 1845.

(Vége.)

Ime, hol és mint kezdte, a korától föl nem fogott, meg nem értett, sőt legtöbbször félreértett, lángszellemű fejedeleme a gácsországi zsidók polgárjogokbani részesítését; azon zsidókat, kik — szerző szerint (l. 7—10) — Gácsországban egyedül voltak azok, kik a lefolyt században némi műveltségi nevet igényelhetek, midőn az aristocratia jövedelmével külföldre sielve, a parasztot, pálinkázása által elbutulni engedte! 'S ezen rendszabályokban sok van, mit, noha valódi alapját teszik a magyar philantrop reformerek által is hön ohajtott általános emancipationak, mind magánkülöznök; mert azon egyiket tehetős zsidó szülő, 's azon egy pár buzgó tanító, kiket nemzeti ügyünk iránti szent tűz vezérel gyermekök nevelésében, vagy külföldeni rögös pályájakon 's munkálkodásaikban, számba is alig vehetők ellenében azon elhagyatottságnak, melyben e hon izraelitalakosainak legnagyobb része oktatási és nevelési tekintetben mind maig sanyilódik; 's pedig ha ezen alakra nem sietünk rakni a polgárjogok megadását: a süker, mely azt követendő, kétségtelenül nagyobb kárára fogna válni honunknak, mint mennyi hasznót hajtana azokat idő előtt nyeredő izraelitáknak.

A jelen kor teendőit illetőleg, szerző első reformi lépésül ajánlja azon rendszabályt, mely a gácsországi zsidókat jelen, keletiesen külön öltözetökből kivetkeztetvén, a keresztény néposztály ruházatának általános elfogadására szorítaná. Ez által, mint reményli, kétségkívül türelmesb vallási szellem szállana meg azon aggastyánokat, kik viselőkhöz, mint a régi kor szokása által megszentelt hagyományos ereklyéihez leginkább vallási buzgalomból ragaszkodván, megvetni, sőt üldözni készek fiatalabb hitfeleiket, kik a kor szelleméhez simulva, a nyugatias civilizációt kül-

sőleg színté, mint bensőleg sajátukká tenni iparkodnak. — A második lépés volna: a „charudim“oknak egész országban bejárása. Charudimoknak nevezetnek t. i. azon iskolák, melyekben a vallásos 's tudományos oktatás tartatik, 's melyekben — szerzőkint (l. 17—18) — a szegényebb zsidógyermeknek piszok- 's egészségrontó gőzben, hétszámra le-nemporzott padok mellett, a bozontos szakálu, vadtekinetű, esömörletes „melamid“ (tanító) vagy segéde nyírvevesszőtől reszkette, kínoztatnak, 's milly test- és lelekölő intézetekké Gácsországban a tanítószobák, újabb korban, aljasultak.

Nem hagyja említetlenül azon idegenkedést, sőt gyakran nyilvánuló ellenszenvet és türelmetlenséget sem, melyel a keresztény lakosság szerző hírsorsosai iránt viseltetik. Azonban okát ezen idegenségnek, mely leginkább Lembergben tapasztalható, igen helyes tapintattal, nem egyedül a keresztény lakosság előítéletének tulajdonítja, de részben saját hitfeleiben is keresi és találja „saját körünkben — mond a 72 l. — találkoznak még hőszerű veteránjai a sötét időknek. A külvilág minden viharainak daczola állanak ok, vas-következetességökben, rendithetetlen darabos elveikkel, eltemetve egy rég kihalt emberkor eszméi 's véleményiben.“

Ki nem látja itt szerzőnek nemcsak jóakaratu tiszta szándokát, de mélyenható pillantását is? Valóban az emancipatio baráti okultatának e felvilágosult izraelita szavain, meggyőződhetnénk valahára arról: hogy az általános emancipatio idejét siettetni magoktól az izraelitáktól függ igen nagy részben, 's hogy ha azt elérni ohajtlják, keletiesen vakbuzgó szokásaikból, melyek, mint már a művelt nyugat tudós férfiai szóval és tettel megmutaták, vallásuk dogmái közé épen nem tartoznak, kivetkezni, 's többi keresztény népeihez az országának, melyben laknak, simolni iparkodjanak.

Gácsország 19 kerületében mindössze 133 fő zsidóközösség létezik, melyekben 322,000 zsidó lélek lakik, kik, jól-lehet köz törvénykezési tekintetben az általános polgári törvények alatt állanak, nem különböznek mégis saját előjáróikat, kiket, mint szinte rabbinjaikat is, a kerületi hatóság befolyásával, önmagok választják. Azon szemrehányásra, mintha t. i. a zsidóság üzérkedésre 's némely kézi mesterségek gyakorlására volna csak alkalmas, 's azért különösen a földműveléstől irtóznék, rövid vázolatban adja ismertetését azon rendszabályoknak, melyek azt, hogy a zsidóság Gácsországban földműveléssel is foglalkozzék, véleménye szerint, lehetlenné teszik.

A zsidóknak — szerzőkint — Gácsországban nem szabad a) sem nemesi magán-, sem koronai fekvőségeket vásárolni; nem szabad b) semmi oly királyi kisebb haszonvételeket bérelni, melyekkel bármily hatóság gyakorlása van összekötve. Hogy földművelésre szoktatassanak, megengedett a zsidóknak paraszt-teleket venni 's bérelni, nemcsak, de oda is utasítottak a községek, hogy néhány zsidósaládot kebelökbe fogadni tartozzanak; mindez azonban követező korlátokhoz kötöttelt: 1) egyes földek bérbevétele, ha azok jobbágyi adózkodó, zsidóknak nem szabad; 2) zsidó földművesek egész gyarmatokká összevonni tilos. Azonkívül nem engedték meg nekik városi földeket, telkeket, majorságokat venni, vagy bérelni; mint nem szinte a szabad-sok birtokát tulajdonul megvenni, azokat, vagy a papi fundusokat kibérelni. — Már illy korlátok között mint lehetne kívánni, hogy a zsidó lakosságának a földművelésre kedve legyen? Egyébiránt, mi hazánkat illeti, illy korlátok nálunk több pontokra nézve — szokatlanok, ismeretlenek; mind a mellett is nem igen tapasztaljuk, hogy a földművelésre adnak magokat. A mi végre a köz terheket illeti, azokon túl a zsidóság még másokat is visel, melyek külön rovatokban csupán öt illetik, 's melyek nálunk nevékről sem ismeretesek.

A mozgás és tökéletesülési vágy lassanként kiegyenlíti majd azon eltéréseket is, melyek kereszténység és zsidóság között még mindig, 's talán hosszabb időre még, mint némely hevesürő philantropok nyugtalansága hinni 's túrni szeretné, fenállanak; 's kétségkívül eljő az idő, mikor Izrael fiait belépnek az ígért azon földre, mely őket a polgári társadalmakban, jog és kötelesség tekintetében, édes fiaul fogadandja; de hogy ezt mentulhamarabb elérhessék, ne támaszkodjanak csupán a század balul felfogott szellemére, 's ne azokra, kik annak igét hirdetnek, terjesztési erőködnék: hanem kövessenek el önrészkörel is mindent, hogy az elkülönző rések fokoztint elháríttassanak.

KÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZÁG. A párisi dec. 18—20ki lapok már is sokat foglalkoznak a 26kán megnyitandó kamarákkal. Főkérdés természetesen az, ki legyen a követkamará elnöke? A J. d. Debats e kérdésre, imígy felel: „Mi már tavai is azt ohajtottuk, hogy a kamara Dupin urat válasza elnökének, hasonló ohajtlunk ezidén is. Sauzet ur jeles tulajdonokkal bír, elismerjük; ha csendes a kamara, Sauzet urnál jobb elnök nem lehet. Ő nyájas és módos mindenki iránt; a tanácskozásnak szabad folyamot enged, 's nem el vissza rendre-utasítási jogával. De ha a kamara valamelyis cletkérdés által felizgattatva kísértette jó, a parlamentaris korlátokon áttörni, akkor épen jó tulajdonságai akadályozzák Sauzet urat a vihar eltávolításában; senki sines akkor nagyobb mértékben felindulva, mint épen Sauzet ur. Ezt gyakran lehetett az utolsó gyűlésben észrevenni. Egy szóval, nekünk úgy látszik, Sauzet ur már elég sokáig volt követkamarai elnök; és tán nem is tanácsos elnököt addig hagyni a székbén, mig őt rajta az elalvas veszélye fenyegeti. Sauzet ur Dupin urat váltotta fel, ki a kamarában kilencz súlyos éviglen becsületére válóg elnökösködött, miért ne lépessen tehát most ismét Dupin ur Sauzet ur helyébe? miért ne lehessen egyszer ismét Dupin urat megválasztani? Azt fogják mondani nekünk: Ti tehát Dupin urat ministeri jelöltnek tekintitek? De nem úgy van. Tudjuk mi, hogy Dupin ur mindig idegenkedék a

ministeri jelölt szerepétől; 's ezen indulata úgy hiszszük, gyümölese egy halvéleménynek, melyet ő a restauratiobeli hosszu és dicső pályájáról megtartott. De még sokkal kevesebb tartjuk az ellenzék komolyan vélt jelöltjének Dupin urat. Mi csak a kamara jelöltjének tekintjük őt, feltétvén, ha jó elnökséget kíván a kamara. Ámbár Dupin ur az utóbbi években két vagy háromszor az ellenzékkel szavazott, de szászor szavazott a conservatívek mellett is. Ő a többség embere, 's egészben véve a kormány nézetében osztozik; 's az 1840 felirás és a regességi törvény választmányának véleményadója volt. Bajos körülményekben mindig hozzá szokás visszatérni, ékes szavának gyamolítását soha nem nélkülözték eldöntő pillanatokban. Senki sem ért jobban az elnökség viseléséhez a kamarában mint ő; mi okból kellene tehát a conservatíveknek őt elhőlni? Egyébiránt mi nem akartuk a conservatív többségnek törvényeket előszabni látszani. Akár Sauzet akár Dupin legyen elnök, az a ministeri kérdésre nézve nem bír semmi befolyással. Csak a képességet tekintjük, és az a véleményünk, hogy ha a többség a lehető legjobb elnök alatt akar állni, Dupin urra egyesítse szavazatait.“

Ezen világos nyilatkozat után kétséget nem szenved, hogy Guizot ur Dupin urt kívánja az elnöki székre. 1843ki decememberben szinte Sauzet és Dupin urak voltak az elnökség jelöltjei, 's ekkor az ellenzéknek különös jelöltje volt, t. i. Odillon-Barrot ur. A kamarák dec. 27. nyitattak meg, 's másnap az elnök következő szavazatokkal lön elválasztva: Sauzet 164, Dupin 82, Odillon-Barrot 54.

Egy párisi levél a két vetélytárs következő személyes leírását adja: Sauzet magas és testes ember, kopasz homokkal, teljes egészséges színű arczoval, egyike azon aggalan természeteknek, kik mindig csak egyeztetnek és engesztelnek, mindenkinek kedvében járnak, 's mindenhova ütődnek. — Dupin ennek épen ellenkezője: vonásai élesen gúnyosak; nyers és hajthatlan, valódi polgárember, az aristocratákat porias büszkeséggel lenezi, kiknek azonban titkos irigyök; egészen parlamentári vitákra levén teremtve, kimérhellen tárával bír a tréfák és elmézéségeknél, melyek nem mindenkor legfinomabbak, de pillanatnyira annál nagyobb hatásuk; bír továbbá rendithetlen nyugalommal a legviharosabb ülésekben is. Nincs, ki hozzá hasonlag magát a módosítványok tömkelegében feltalálni, és a tanácskozást minden kitéréséből valódi vágásába ismét visszavezetni képes volna. Dupin ur mindig megtartotta függetlenségét (néha makaosságát), még a királyljal szemközt is, kivél, mint mondják, nem egyszer legnagyobb mértékben ingerült jelenetei valának.

Montmorency Robecq hg dec. 11. ismét megidézett a rendőri törvényszékkel a bordeauxi hg arezképének eladása miatt. Ezuttal nem lázadásra izgatással vádoltott, hanem csak, mivel átlépte azon törvényt, mely szerint szépművészet a helygymintster engedelmé nélkül áruolni tilos. A jótékony czél, melyre a bejött öszveg állítólag rendelve vala, tekintetbe nem vétetett, 's a hg egy hónapi fogságra, 1000 frank bírságra és a művek elvesztésére ítéltetett.

SPANYOLORSZÁG. A kamarákban hosszabb szünet után dec. 16án valának az ülések folytatandók 's a tanácsban az alkotmányreform, a követkamarában a papság és egyház megadományozása iránti választmányok tudósításai felvissandók. A tanács választmány javaslatai egészben véve helybenhagyók, csak néhány tag javasol következő módosítványt: „A tanácsosok életfogytiglanosak és örökösök. E megkülönböztetés módját különös törvény határozzandja meg.“ Ekep az örököség elve megmentetnek. Az adományozás kérdéséről az volt a vélemény, hogy eredeti szövegében át nem menenl, mert Pacheco és Lorente választmányi tagok a cabinetet a papi javaknak egyháziak általi igazgatása ellen megnyerék. — Az udvarnál az anyakirályné viszonyaiabn némi változások történtek, t. i. az infanszó (Dona Luiza Fernanda) gyámságát letette, 's az uralkodó királynéra ruházta át.

Az elégedetlenség egyes kitéréséről és gyors elfojtásáról a hírek szünni nem akarnak. Granadában magok a katonák viaskodtak egymással, 's a várost rémületbe ejték. Logronyo megyében a Zurbanok ellenében tanusított engedékenysége miatt minap hivataláról letett Oribe főkapitány, most már börtönre is vettetett. Saragossában és Barcelonában a főkapitányok igazán dracoilag kormányoznak.

Zurbanoról mit sem hallani; számtalan gyilkosságjért végre elérte az ég boszúja. Logronyoban birt mezei zászágot a nép szédulta, 's még marhája életének sem kegyelmezett. Egy vitoriai levél szerint nem Madridban bujkál, hanem mint öszvérhajtó Portugáliába illant.

A Times szerint Espartero Londonból talpalatnyira sem mozdult, sőt a beállott rendkívüli időváltozás miatt igen sokat szevedt hólyagköben.

SVÉDZIA és NORVÉGIA. A svédnorrvégiai unio iránt küldve volt választmány befejezte munkálatát, de az nem fog előbb közrebocsáttani, mielőtt a svéd és norvégiai status-tanácsok iránta véleményt hoztak 's a királyt magát elhatározták. — A rendek és a rendi választmányok kettős megmegeröltetéssel működnek, hogy az országgyűlés január végével bevezethessék, 's jelenleg statuszadassági kérdésekkel foglalkoznak. — Az alkotmányreform barátaí által tervezett 's az alkotmányi választmányak átnyújtott törvényjavaslat, úgy látszik, nem nagy tetszést nyert az országban. A nyugati Gothlandban kivívására megkísérelt izgatás sehol nem ismételtetett. Dec. 3. az alkotmányi választmány 12 szavazattal 11 ellen azon javaslatot adá, hogy az országgyűlési követek választása jövőben is csak statusok szerint történjék, 's hogy az alkotmányreform is ez alakra állítassék. Ezen határozat által a „reform barátainak“, képviselotti javaslata, mely közválasztás elvére volt építve, a jelen országgyűlésen felvetettett, 's mivel a polgárok és parasztlak, vagy legalább az utóbbiak háza a status szorinti vá-

lasztásba bizonyára nem egyezendő, az országgyűlésen a négy házi képviselés nem fog megváltozni. Dec. 6. egyes conferentia tartatván, elhatározatott, hogy a királynak tudtára adassék, mikép az országgyűlés január végeig munkálatait be nem fejezheti. Reménylik tehát, hogy a király febr. elején Norvogiába menend ugyan a storting megnyitására, de a svéd országgyűlést csak visszatérése után zárandja be.

Egyesületi közlés.

Iparegyesület. A szakosztályok közül, miknek teendőt, szerkezetét s eljárás módjait a f. e. oct. 26-karól költ jelentésünk mellett a Társalkodóban olvashatni, — egyiknek, a természet- és vegytanilag tagjait, igazgató választmányunk már megválasztotta, s ezek a tagságot el is vállalták sziveskedtek, sőt a f. h. 12kén összegyűlvén, szakosztályokat meg is alakítottak. — E szerint elnöke e szakosztálynak: Dr. Balogh Pál, tollvivője D. Vallas Antal, — helybeli tagjai pedig: Dr. Boor Károly, Jure-nák Pál gyógyszerész, Dr. Neudtwich Károly, Petz Vilmos vegy-szergyarnok, Dr. és prof. Szadler József és Dr. Wagner Daniel gyógyszerész és vegyszergyárnok urak. A szakosztályok egyik teendője az levén, hogy minden az iparműkiallításra, folytonos iparműszemlére, vagy csak bíralás végett beadott iparművekről íteletet hozzanak az igazgató választmány ezután minden a főlebb érintett czelokból érkezendő küldeményeket, a mennyiben azok a már alakult természet és vegytani szakosztály körébe tartoznak, szivesen elfogad s az említett szakosztályhoz utasít, mely a bíraskodás után még ajánlást fog tenni azirant, hogy, ha a megbírált czikkely érdemli, mi vonatkozásban, jelesül mi fokozatu díjazásban részesíthetessék az igazgató választmány által miután ennek felhatalmazása a közgyűléstől van, országos iparműkiallításokon kívül is osztani ki mind azon jutalmakat, mik ama nagy ki-

teletek alkalmával, mint a közszerű méltánylás jelei, a közönség által szentesítették, a kiállítók által nemes becsüveléssel ohajtat-nak. — Kik tehát időközben előállítandó műveikről részleghajlatla-nul szigorú ugyan, hanem egyszerűsággal jóakaratosan irányozó íteletet kívannak nyerni, vagy meg valamely díjban is részesül-hetni reményekkel vannak, legyenek a főlebb mondottakra szives figyelemmel. Másik hivatásul a szakosztályoknak az tüzetek ki, hogy mindegyik „havonként gyűlést tartson, melyben meghíván a szakához tartozó minden czéhbéli és egyéb műveseket, ezekkel minden érdekesebb s megismertetésre méltó újdonságot előszóval, társalgás közben közöljön, azt a capacitatio minden eszközeivel, kivált pedig vitatkozás, eszmecsere, s kölesősön fejtegetés által megmagyarázzák; megfoghatóvá tegye. — A természet és vegytani szakosztály illy rendeltetésű társalgásokat, — minőket az alsó ausztriai iparegyesület is jó sikerrel gyakorol Beesben „Conver-sation“ nevezett alatt, — minden hónapnak első vasarnapján dél-utáni 3 órákor tartand, a legszivesebben fogván venni, ha az ezen szakosztálylyal rokon gyárosok, mesteremberek, s kézmű-vesek minél számosabban megjelennek, s ha magoknak vannak valamely technikai foglalkodásuk körében kifejtett nehézségeik, ezek iránt felvilágosítást magok kérnek, vagy a szakosztály érde-mes tagjai által előadandó szinte technikai újdonságok megvitatá-sában szóval és tanácsal részt vesznek. — E társalgásokról min-dig előleges figyelmeztetések fognak annak idejében tétetni. — További rendeltetéséhez tartozik minden szakosztálynak „éber és folytonos figyelemmel kísérni a folyóiratokban, önálló munkák-ban, az életnek ugy köznapri forgalmában, mint közszerű nyil-vánkozásiban felfel tűnedező azon újabb eszméket, eljárás módo-kat, ellátási szükségeket, mik az iparügy körébe tartozva, fej-lesztést, érlelést, ismertetést, terjesztést, kísérleteket, elthe-leptetést, szóval közfigyelembe, közhasználatba beavatást, átvit-telt, kivált az iparegyesületől igénylenek, — s ezért „szinte

havonként egymás ulést tartani, kiszemeléseül a lefolyt hónapban tudomásra került iparköri eszméknek s ügyeknek, mikre nézve a választmány, teendőt látandja szükségesekeknek, — kiszemelven pe-dig ezeket, javaslatokat, indítványokat tenni, miket a választ-mány által vagy a kormánysekekhez, vagy a hatóságokhoz, vagy technikai kivitel és kísérletek tekintetében, egyes műhelyekbe, gyárakba ohajtna vezéreltetni.“ — Az itt előszámlált teendők teljesítéseül a természet- és vegytani szakosztály minden hónap 3ik hétfőjén delelőtti 11 órákor tartand ugy nevezhető véleményező ülést, melyre mindenki, a ki a hazának anyagi jobbléte, honi iparosságunk előhaladása által érdekelteket, szivesen meghivatik azon megjegyzéssel, mikint ez ülésekben szava, tanácsa, indít-ványa mindenkinek meghallgattatik. — Ime ismét újabb térek ezek, miket miúparunk parlagain az iparegyesület igazgató vá-lasztmánya szakertő férfiak által művelés alá veszen, azért, vala-mint a tisztelt szakosztályi tagokat őszinte bizodalommal kérte fe-la választmány, akarják egyesületi közdeményeink ez újabb csemet-tet hű gondnal és laukadatlan munkássággal ápolni: ugy szabadjan a tisztelt nagy, kivált pedig az illető szakbeli közönséghez is int, mi azon kerő felszólítást: nevelje részvele, csatlakozása, pártfogó jóakaratoságra által nagyra, s gyümöcsözővé fiatal intézményün-ket. — Pesten. dec. 24. 1844. Cs a n a d y, jegyző.

Igazítás. A gyáralapító részvénytársaság, közgyűlést Pest-en 1845. febr. 2án tartandja, nem pedig februar 9én, mint lapunk mult számában a 446d. oldalon hibásan közölve volt. — Ugyan ezen számban a 444d. l. 3d. has. 2sd. sorban „j e j e n e t“ helyett ol-vasd j e l e n e t.

Gr. Dessewffy Emil vezérleto mellett szer-keszti Szenvey József. (Szerkesztőségi szállás urította Horváthháza 1. em. 450 sz. a.)

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK.

(366) **Birói árverés.** (1) Ns Büssey Sándor csödtömeghez tartozó lakháza és Sztara-Voda fokan levő szőlője a választ-mány határozata következtében 1845ik évi januar 20kán másodsorzi árverés útján örökképen eladatul fog. Költ Sz.-Endrén, december 27kén 1844. **Joannovics András** tömegdondnok.

(368) **Hirdetmény.** (1, 3) A nemlt. magyar kir. kincstár rendelkezéséből az — Ugozca vármegyében kebelezt Tisza-Ujlak mezővárosában levő, kemény anyagból épített, egy réz-üsttel ellátott dagasztó — egy más hét liszt-tartó hombárral, mázsáló készüléttel, s vas mértékekkel, és végre egy harmadik egyszerre 25 mázsa kenyér kisütésére elegendő 10 kemenczével felkészült szobákból álló ugynevezett sütő-ház épület, az e' mellett levő tágas s tűzifa-lerakásra alkalmas udvarral, kő-kúttal, és egyéb eszkö-zökkel együtt 1845dik évi martius 15ő napjától az 1845dik évi februarius hó utolsó napjáig, azaz három egymásután következő esztendőkre, a' tiszta-ujlaki kir. só-szállító tisztségénél 1845ik évi janu-arius hó 13kán tartandó nyilvános árverés útján, a' legtöbbet ígérőnek bérbe adatul fog. A' kiállítási bér 80 ft p. p. leend. A' bérbe venni kívánók tehát 10% bánatpénzzel ellátva, a' kijelent napon delelőtti 9 órára Tisza-Ujlakon, a' kir. só-szállító hivatali épületben leendő megjelenésre ezennel felszólítatnak. — A' szer-ződési feltételek a' kir. kamarai számvevői hivatalnál Budán, és a' só-szállító tisztségénél Tisza-Ujla-kon beláthatók. Budán, december hó 22kén 1844.

(358) **Hirdetmény.** (1, 3) A' főmélt. magyar kir. udvari kincstár kegyes rendelvényéből közhírré tétetik: hogy a' meg-ürrült kalocsai érseki uradalmi kalocsai magtárban 3465 pozsonyi mérő árpa — a' hajosi magtárban 304 pozsonyi mérő tiszta búza, és 750 pozs. mérő árpa, a' sz.-istványi magtárban létező 599 pozs. m. tiszta búza mennyiség 1845. évi februarius hó 12dik napján — a' reggeli szokott órákban, a' prae-fecturalis írószobában a' többet ígérőnek készpénz fizetés mellett árverés útján el fog adatul, melyre a' vásárlani szándékozók, szükséges bánatpénzzel ellátva, illendően meghivatnak. Az árverés módja iránt az nyilvánítatván, hogy titkos pecsét alatti ajánlatok is, ha azok a' fel-sőbb kegyes rendszabályok szerint készítve, s a' szükségesekkel ellátva vannak, és az árverésre kije-lőt napot megelőző napnak estvéli 7 óráig a' kormányzó tisztnak beadattatnak, elfogadattanak, azonban e' mellett az árverésre kijelölt napon az illy titkos ajánló, ha az árverés helyén személyesen jelen van, a' szóbeli árverésen részt vehet, s többet ígérhet, hanem ezen esetben megkivántatik, hogy a' titkos ajánláshoz csatolt bánatpénzről szóló, s az uradalmi pénztárt kezelő által kiadott eredeti bizonyítványt, mely a' titkos ajánlatához van rekesztve, a' szóbeli árveréskor hiteles másában mu-tassa elő. —

(365) **Birói árverés.** (2, 3) Vagyonában bukott polgár **Mund Pál** urnak, sz. kir. Debreczen városa Szepes nevű pusztá-ján, a' nevezett város ház felőrányi távolságra levő, kies fekvésű, nagy elő-akáczfákkal körülülettett s különösen széna bőterméséről ösmeretes 9 1/2 nyilas **tanyaföldje**, az azonlevő épületekkel, ugymint: egy nagy kőből épült és cseréppel fedett **szeszyárral**, alhoz tartozó mindennemű beces készülékekkel és eszközökkel, — egy **lakó házzal**, melyben több szobák és kamarák vannak, — egy **majoros házzal**, egy **szaraz nagy malommal**, malomházzal, egyéb **gazdasági épületekkel** és **gyümölcsös-fákkal** ellátott **nagy kerttel**, az **1845. évi januar hó 12kén delelőtti 10 órákor, a' hely színén**, a' t. cz. vá-lasztmány határozatához képest, nyilvános árverés útján **el fog adatul**. Költ Debreczenben, december 16dikán 1844. **Simonffy Ferencz**, tömegdondnok.

(350) **Váltótörvényszéki idézés.** (2, 3) Gróf Eszterházy Pál, kinek tartózkodása nem tudatik, az ellene Grinzevill Orban által 2560 p. ft iránt indított váltó tárgyalására jövő 1845dik évi januar 27kén reggeli 9 órákor e' váltótörvényszék előtt jelenjen meg. — Az esetre pedig, ha meg nem jelenne s ügyvédet sem rendelne: védelmére Várady Károly v. ügyvéd gondnoknak ezennel kinevezetik. Költ Pesten, a' kir. e. b. vtszék 1844. évi december 16kán tartott üléséből.

(363) **Váltótörvényszéki idézés.** (3, 3) Zerdahelyi Eduard és Georgievics Mihály, kiknek tartózkodáshelye nem tudatik, az ellenük Schneider Antal által 200 p. ft iránt támasztott váltóügy tárgyalása végett jövő 1845dik évi januar 3dik napján reggeli 9 órákor az alóli váltótörvényszék előtt jelenjenek meg. Ha alperesek a' kitűzött időre meg nem jelennek, vagy ügyviselőt nem rendelnek, részökre Csolnoky Imre váltóügyvéd gond-nokul ezennel kinevezetik. Költ Pesten a' kir. e. b. vtszék 1844. évi dec. 12kén tartott üléséből.

(192) **Ifju Koszta Gergely elleni csödperszuntetés.** (2, 3) 39639. Békés vármegye csödtörvényszékének jelentése szerint békési lakos ifju Koszta Gergely kereskedő hitelezővel barátságosan megegyezvén, az ellene rendelt csödpér biróilag megszüntetteti-nek nyilatkoztatott. Mi is folyó évi augustus 21dikén 31006. szám alatt kelt körlevél folytában kihir-dettetik. Költ Mindszent hó 29dikén 1844.

(370) **Hirdetmény.** (1, 3) Miután az itteni dolgozóház immár oly álla-potba tétetett, hogy a' benne levő fegyvereket munkával már elláthatni: — azért ezennel tudomá-sul tétetik, hogy mindazok, kik a' fent említett fe-gyvereket által valamely munkát készíteni kíván-nának; — magokat az iránt vízi-városi fekete med-ve-utczában „fáczán“ irányában 512. sz. alatt levő dolgozóházban lakó felügyelőnél jelentsek. Budán 1844dik évi december hó 28kán. **Biztosság által.**

(369) **Hirdetmény.** (2, 2) Osztrigák s tengeri csizácskák, nemkülönbén kifejtett bersó; ujonan s frisen érkeztek a' vaczi-utczal „vastuskóhoz“ czimzett fűszerkereske-désbe Pesten.

(361) **Hirdetmény.** (3, 3) A' csákovári örökhatványi uradalom részéről jövő 1845. év februarius hó 8kán szokott reggeli órákban a' tisztartói irodában tartandó árverésen azon 743 1/2. pozsonyi mérőből álló uradalmi repcze,

(359) **Hirdetmény.** (2, 3) A' főmélt. magyar kir. udv. kincstár rendelkezéséből közhírré tétetik, hogy a' megürrült kalocsai érseki uradalomhoz tartozó tek. n. Bács megyében fekvő Bács városában reánk legközelebb jövő 1845. évi januarus hó 9dik s több ezt követő napjain, a' tisztartói lakon, árverés útján el fognak adatul a' Branyevina nevű erdőben létező eladásra kitett III. és IVdik vonalon 67dik számtól a' 134. számg és így 68. szám alatti főlholdakból álló fenálló erdőrészek; nemkülönbén 368 ölet levő kész kemény tűzifa, valamint a' bácsi magtárban létező mintegy 1086 pozsonyi mérőt tevő árpa és 2345 pozsonyi mérőt tevő esős kukorica mennyiség, hasonlóul azon alkalommal haszonbérbe fog adatul az ezen uradalmbeli pióczafogásnak joga.

(357) **Hirdetmény.** (3, 3) A' nagyméltu magyar kir. kincstár rendelkezéséből ezennel közhírré adatik: hogy 1845dik évi januarus 3dikán reggeli 10 órákor a' pesti kir. sötiszttség irodájában a' jövő három egymásután követ-kező években, ugymint 1845. 1846. és 1847. ott előfordulandó só-be- és kirakodási munkákról bérek felett — nyilvános árlejtés, felsőbb helybenhagyás fentartása mellett, kizárólag írott ajánlások útján tartatul fog. Ezen alkalommal használandó kiállítási árak e' képen állapítatnak meg, tudniillik: Az 1. és 2. számok alatti raktárakból az illető szállító hajóba leendő rakodásért, **egy mázsa só után 1/4 krtban p. p.** Az 3. és 4. számok alatti raktárakból, az illető szállító hajókba eszközöndő rakodásért, **egy mázsa só után 1/4 " "** Az 5. és 6. számok alatti raktárakból, az illető szállító hajókba leendő rako-dásért, **egy mázsa só után 1 1/4 " "** Egy apró sóval terhelt hordó átrakásért, közép számítás szerint **3 " "** A' szállító hajókból az illető raktárakba foganatosítandó rakodásért pedig, **egy mázsa só után 1 " "** Végtevé: Egyik szállító hajóból a' másikba történendő átrakodásért minden mázsa só után **1/4 " "** Egyébíránt a' vállalkozóktól megkivántatik: hogy az ezen vállalatra szükséges ugy nevezett de-rék zsákok tulajdon költségeiken eszközöndő megszerzésére is magokat leköteleztek. A' vállalkozni szándékozók tehát ezennel felszólítatnak, hogy írott ajánlataikat legkésőbbén a' jelen árcsökentésre kitűzött hatánapot megelőző estvén a' pesti kir. sötiszttség-előljárásnál bepe-cseltelve, és kivül ezen felirattal: „Só-be- és kirakodási ajánlat;“ belől pedig 25 pengő forint-nyi bánatpénzzel ellátva nyútsák be, hol az ajánlat feltörtetlenül maradni, és a' nyilvános árlejtésre, az s' ott felnyitattni, ennél előnkendő egyén á' al épen ugy elvitetni fog.

(360) **Váltótörvényszéki idézés.** (3, 3) Trittenvein Ferencz, kinek tartózkodási helye nem tudatik, az ellene Ujváry László által 150 p. ft iránt indított ügy tárgyalása végett 1845. évi januar 3dikán reggeli 9 órára azon megegyezés mellett idéztetik, hogy ha ezen határidőben sem személyesen, sem ügyviselő által meg nem jelenik, védelmére Wohlmutth Péter v. ügyvéd neveztetett ki gondnoknak. Költ Pesten az e. b. kir. váltótör-vényszék 1844. december 19kén tartott üléséből.

(262) **Kozó Mihályné szül. Szikora Anna elleni csödpér.** (1, 3) Hatánap januar 9kén 1845. 45104. Győr városa tanácsának felírása szerint, helybeli lakos özvegy Kozó Mihályné szül. Szi-gora Anna hitelezői csödületének hatánapja 1845dik évi januar 9dikére tüzetvén ki, és tömegdond-nokká Szakács Mihály és Csabó József tanácsosok, perügyelővé pedig Gulik János tiszti főügyész ne-veztetvén; ugyanez körszerte kihirdettetik. Költ Karácson hó 10dikén 1844.

(213) **Klein Salamon elleni csödpér.** (3, 3) Hatánap januar 3dika 1845. 41627. Baranya vármegye jelentése szerint, szabadalmas Mohács mezővárosának tanácsa Klein Salamon pesti izraelitása a' mondott város kebelében levő boraira nézve csödületet rendelvén, a' hi-telezők megjelenésére 1845dik évi januar 3dik napját tüzte ki, ideigleni tömegdondnoknak Aidenbüel-ler Ignác tanácsnokot, perügyelőnek pedig Lehoczky György ügyészt nevezvén ki. Ugyanez a' feni-omlított vármegye felírása következtében kihirdettetik. Költ Sz. András hó 12dikén 1844.

(118) **Müller Xavér Ferencz elleni csödpér.** (3, 3) Hatánap januar 3dik 1845. 34077. Szekes-Fejervár városa tanácsának jelentése szerint, Müller Xavér Ferencz ottani rőfös kereskedő ellen megrendelt csödpérben a' hitelezők megjelenésére jövő 1845. évi januar 3dika tüzet-vén ki hatánapul, s ideigleni tömegdondnokká Námesy Ferencz vaskereskedő, perügyelővé pedig Németh Ferencz alügyész neveztetvén ki; ez kebelszerte kihirdettetik Költ Sz. Mihály hó 17. 1844

melly folyó év october 28kán az árverők hiányából el nem adathatott, ujonti árverésnek kitétetni fog. — Venni kívánók, bánatpénzzel ellátva, ezennel illendően meghivatnak.

(355) **Hirdetmény.** (3, 3) Tek. Fejér vmegyében fekvő rácz-almási hely-ségben, a' közönséges bor- és husmérés jogai, jövő aprilis hónapnak 24dik napjától kezdve, a' jü-vő februarius hónapnak 12dik napján a' hely színén tartandó árverés útján haszonbérbe kiadandók. A'

(364) **Ujon érkezett honi posztó, vászon és szivarok** (3, 3) találtatnak csak nagybani árulás végett a' magyar kereskedelmi társaságnál, Pesten (városház-tér) Almásy-házban).